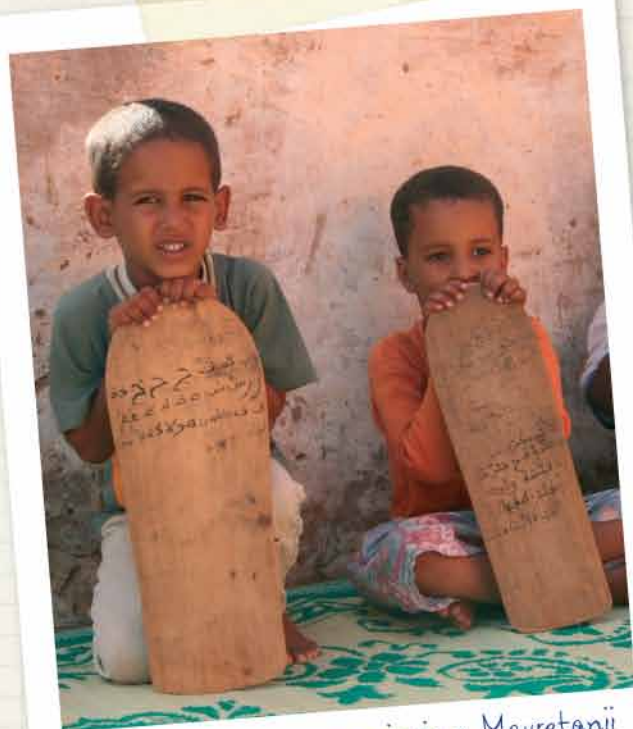

Szkoły świata

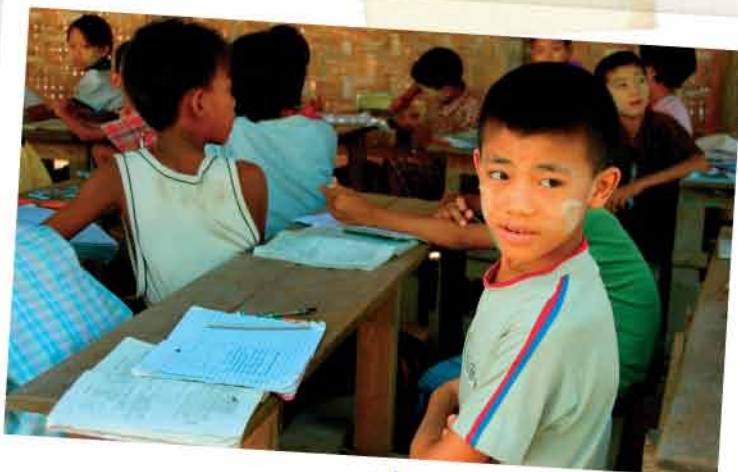
W krajach Ameryki Południowej i Środkowej oraz Azji i Afryki funkcjonują szkoły państwowe i prywatne, płatne i bezpłatne, religijne i świeckie. Szkoły na wysokim poziomie, dobrze wyposażone i dbające o odpowiedni poziom edukacji swoich uczniów są jednak nadal wyjątkami. Placówek jest zbyt mało i w wielu krajach dzieci wciąż nie mają pewności, czy pójdą do szkoły. W najgorszej sytuacji są te pochodzące ze wsi i najuboższych dzielnic miast. Często, by dotrzeć do szkoły, muszą codziennie przejść pieszo kilka, a nawet kilkanaście kilometrów.

szkoła w Tajlandii

uczniowie z Mauretanii

klasa szkolna w Birmie

szkoła w Laosie

Budynek szkoły

Szkoły wyglądają bardzo różnie. W niektórych miejscach budynku w ogóle nie ma, a dzieci uczą się po prostu w cieniu drzewa. Czasem miejscem nauki jest prowizoryczny szałas lub barak. Najczęściej jednak dzieci uczą się w specjalnie przeznaczonych do tego pomieszczeniach, które przypominają nasze murowane gmachy szkolne. Każda klasa ma swoją salę lekcyjną, w której uczy się przez cały rok szkolny.

szkoła w Kolumbii

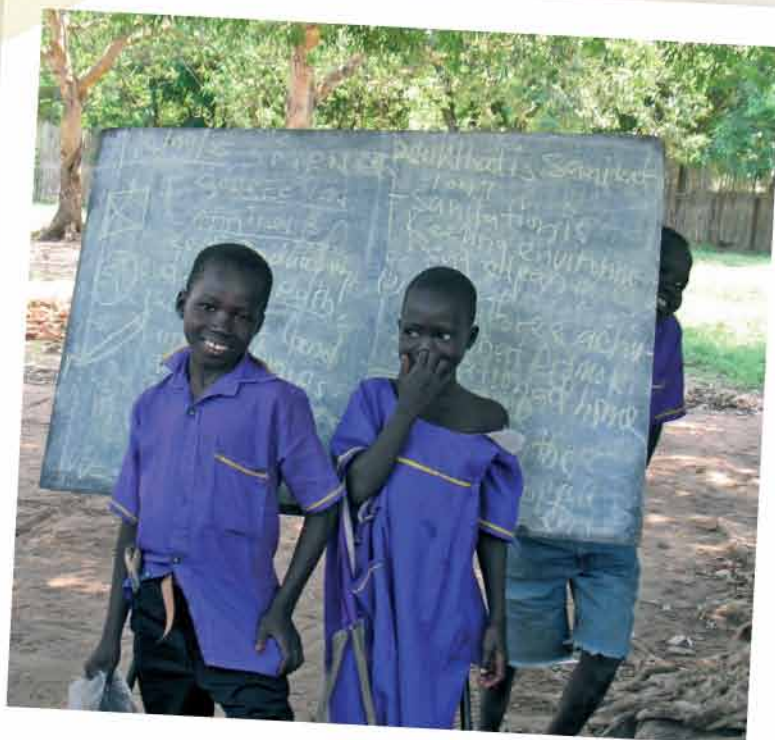
Maria Andrea z Kolumbii chodzi do szkoły z internatem prowadzonej przez siostry zakonne. Do domu wraca tylko na wakacje i ferie. Bardzo lubi zajęcia z geografii. Marzy o dalekich podróżach.

szkoła w Ghanie

Sale lekcyjne i przybory szkolne

Niewiele szkół posiada w pełni wyposażone sale lekcyjne. Dzieci nie mają możliwości korzystania z wielu pomocy naukowych.

szkoła w Sudanie

szkoła w Republice Południowej Afryki

Często nie mają piórników, tornistrów, zeszytów czy książek, a jeden podręcznik przypada na całą klasę. Jednak nie brakuje im zapału i chęci do nauki. Wystarczy, że w klasie jest miejsce, gdzie można usiąść oraz tablica, na której nauczyciel może zapisać wszelkie informacje.

Phan z Kambodży nie musi
nosić do szkoły tornistra.
Na lekcjach zamiast w zeszytach,
pisze kredą po małej tabliczce.

szkoła w Kambodży

Uczniowie

Dzieci bardzo lubią spędzać czas w szkole, choć już od najmłodszych lat często łączą naukę z wieloma obowiązkami.

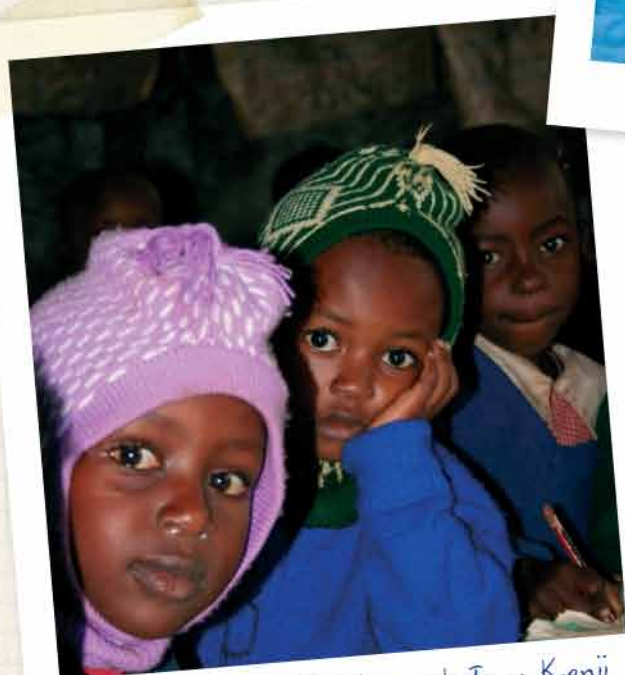

dzieci ze szkoły w Afganistanie

Możliwość chodzenia do szkoły jest dla nich ogromną szansą na poprawę sytuacji. Niestety wciąż jeszcze wiele dzieci nie ma możliwości ukończenia szkoły. Dotyczy to w szczególności dziewczynek, które w wieku kilkunastu lat muszą zostać w domu, aby pomagać w opiece nad rodzeństwem i w pracach domowych.

dzieci ze szkoły w Indiach

dzieci ze szkoły w Kenii

Ile dzieci spośród 10 rozpoczyna naukę w szkole?

Kolumbia

Indie

Mauretania

Kenia

Mundurki

W wielu krajach na świecie warunkiem przyjęcia dziecka do szkoły jest zakupienie obowiązkowego mundurka. Obowiązek noszenia mundurków w szkołach ma na celu zacieranie różnic między dziećmi.

uczenice z Kuby w mundurkach szkolnych

uczniowie z Rwandy w mundurkach szkolnych

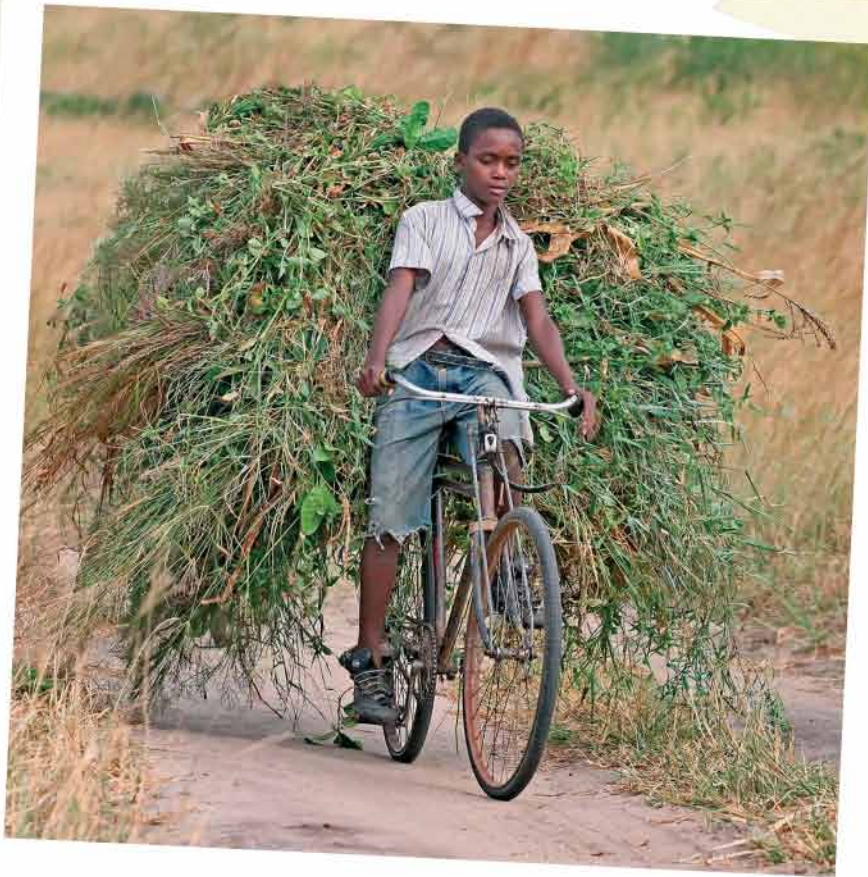
Pauline z Rwandy ma siedem lat i właśnie rozpoczyna nowy rok szkolny. Tak jak wszyscy jej koledzy i koleżanki musi nosić szkolny mundurki oraz ma ogolone włosy.

uczniowie z Indii w mundurkach szkolnych

Obowiązki poza szkołę

W wielu krajach dzieci od najmłodszych lat pracują. Pomagają w obowiązkach domowych, takich jak sprzątanie i gotowanie. Opiekują się młodszym rodzeństwem. Towarzyszą rodzicom w pracach na polu i na targu. Pracują na ulicy, sprzedając różne rzeczy lub czyszcząc buty przechodniom. Bywa, że są jedynymi pracującymi członkami rodziny i za zarobione przez nie pieniądze utrzymuje się cały dom.

zwożenie siana

przygotowywanie jedzenia

Cecilia z Gwatemali codziennie po szkole pomaga babci na targu. Razem przygotowują i sprzedają tortille.

sprzątanie i mycie naczyń

Nauczyciele

W większości krajów zawód nauczyciela jest bardzo poważany. Pedagog jest autorytetem dla uczniów, którzy nie mogą kwestionować żadnych jego decyzji, ani wchodzić z nim w dyskusję.

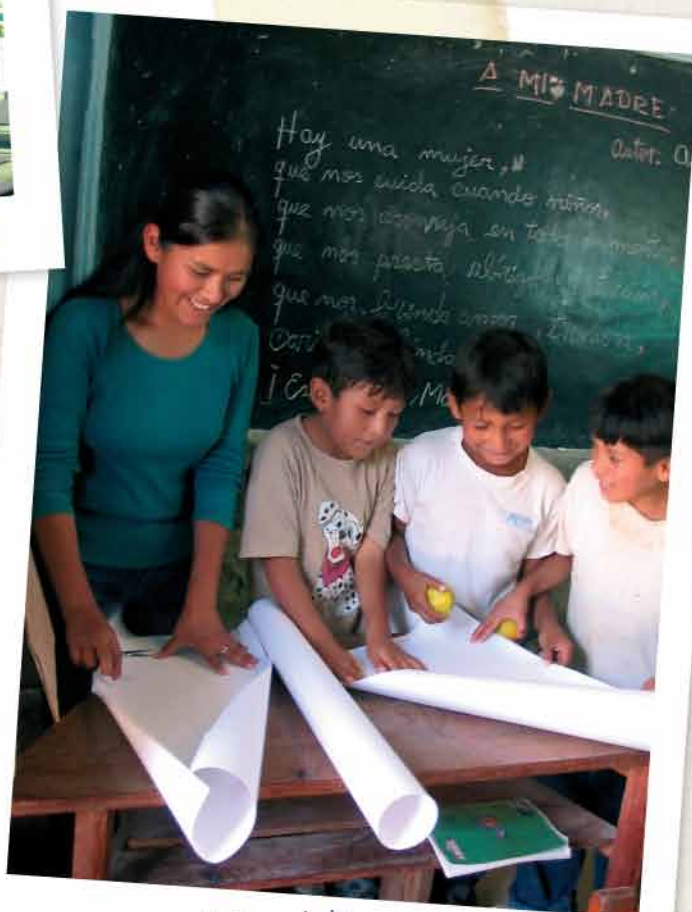

nauczyciel w szkole w Chinach

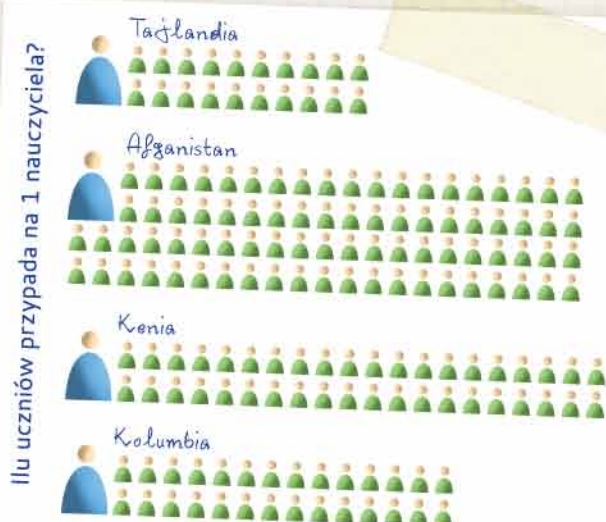

nauczyciel w szkole w Tajlandii

Jest też darzony szacunkiem przez rodziców. Często służy im radą i pomocą, np. w sprawach urzędowych.

nauczycielka w szkole w Boliwii

Zabawy

wyścigi samochodowe

Dzieci z krajów Azji, Afryki oraz Ameryki Południowej i Środkowej poza pracą i nauką, tak jak wszystkie dzieci na świecie, bardzo lubią się bawić. Wykazują się przy tym niezwykłą pomysłowością. Dzieci własnoręcznie, czasem z niewielką pomocą rodziców, tworzą zabawki. Chłopcy najczęściej robią z drutu samochody, którymi później organizują wyścigi. Lubią także grać w piłkę nożną. Dziewczynki najchętniej szyją lalki i kolorowe kukiełki.

Kiedy tylko mają okazję grają również w gry elektroniczne, na komputerach i telefonach komórkowych.

gra w piłkę

John z Kenii codziennie po szkole gra z kolegami w piłkę nożną. Z zapartym tchem ogląda wszystkie piłkarskie mecze w telewizji. Marzy o tym, by w przyszłości zostać zawodowym piłkarzem.

gra na komputerze

Mankala

Mankala to jedna z najstarszych gier planszowych na świecie. W Ameryce Południowej, Afryce i Azji istnieje bardzo dużo wersji tej gry, znanych pod takimi nazwami jak: kalaha, oware, wari, awale, sungka, apaba, toguz, bao, nam-nam. Grają w nią chętnie zarówno dzieci, jak i dorośli.

gra w mankalę

Zagraj w mankalę. Zasady gry są bardzo proste.
To gra dla 2 osób.

Do gry potrzebne są:
Plansza z 2 dużymi polami na brzegach i 12 małymi w środku, tworzącymi 2 rzędy po 6 pól, oraz 48 pionków (kamyczków, nasionek, guzików).

Do każdego z graczy należy 6 pól w rzędzie przed nim oraz duże pole, zwane *domem*, po prawej stronie planszy.

Zasady gry:

W każdym z 12 małych pól połóżcie po 4 pionki.

Celem gry jest zebranie w swoim *domu* jak największej ilości pionków.

Ruchy wykonuje się na zmianę, w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara.

W każdym ruchu zabiera się wszystkie pionki z dowolnego pola po własnej stronie planszy i rozkłada się je po jednym na wszystkich kolejnych polach. Jeśli ostatni pionek znajdzie się we własnym *domu*, gracz zyskuje kolejny ruch.

Jeśli ostatni pionek trafi na własne puste pole, gracz zbiera wszystkie pionki z pola przeciwnika leżącego dokładnie naprzeciwko i razem z ostatnim pionkiem umieszcza w swoim *domu*.

Dodatkowo gracz zyskuje kolejny ruch.

Gra kończy się, kiedy wszystkie pionki zostaną zebrane do *domów*.

